

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με τη Συμβολή της κοινωνίας των πολιτών στις σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας

(2005/C 294/07)

Την 1^η Ιουλίου 2004 η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 29 του Εσωτερικού της Κανονισμού να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας για το ανωτέρω θέμα.

Η προετοιμασία των σχετικών εργασιών ανατέθηκε στο ειδικευμένο τμήμα «Εξωτερικές σχέσεις» το οποίο υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 20 Μαΐου 2005. Εισηγητής ήταν ο κ. Filip **Hamro-Drotz**.

Κατά την 419η σύνοδο ολομέλειάς της, (συνεδρίαση της 13ης Ιουλίου 2005) η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 109 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 6 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Λόγοι για την κατάρτιση της γνωμοδότησης

1.1 Η Ομοσπονδία της Ρωσίας που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο διεθνώς, είναι στρατηγικός εταίρος της ΕΕ. Με τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης τονίζεται ακόμη περισσότερο η σημασία της συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας ως γειτόνων. Η οικοδόμηση των καλύτερων δυνατών σχέσεων στα πλαίσια της ανάπτυξης των κοινών ευρωπαϊκών δημοκρατικών αξιών, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη μεταξύ της ΕΕ και της Ρωσίας είναι καθοριστικής σημασίας και για τα δύο μέρη.

1.2 Η ανάπτυξη της κοινωνίας και η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, η οικοδόμηση του κράτους δικαίου και η δημιουργία σταθερού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της οικονομίας της αγοράς στη Ρωσία, απαιτούν συγκεκριμένες δράσεις. Μολονότι η ηγεσία της Ομοσπονδίας της Ρωσίας έχει δηλώσει επισήμως τη δέσμευσή της να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξη των στόχων αυτών, τόσο οι καθημερινές συνθήκες διαβίωσης όσο και το επίπεδο επίτευξης των στόχων αυτών απέχουν ακόμα πολύ από τις προσδοκίες τόσο της ρωσικής κοινωνίας όσο και της διεθνούς κοινότητας. Η στάση της σημερινής ηγεσίας της Ρωσίας έναντι π.χ. των οικονομικών φορέων και των μέσων μαζικής ενημέρωσης δεν επιβεβαιώνει κατά την άποψη της ΕΟΚΕ αυτή την δήλωση της προθέσεως των αρχών όσον αφορά την προώθηση της δημοκρατίας και την ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών. Οι τρέχουσες εξελίξεις στην Ρωσία δεν αποτελούν αιτία ανησυχιών μόνο για τους ρώσους πολίτες. Η Ρωσία σημειώνει μια συστηματική απομάκρυνση, την οποία αναγνωρίζει επίσημα, από τις αρχές της δημοκρατίας. Η κυβέρνηση ελέγχει τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ο ρωσικός στρατός έχει εισβάλει στη Μολδαβία και στη Γεωργία, παραβιάζοντας διεθνείς συμφωνίες, η δικαιοσύνη υπόκειται απόλυτα σε πολιτικά συμφέροντα. Κάτω από τις συνθήκες αυτές είναι εξαιρετικά δύσκολο να οικοδομηθεί μια οργανωμένη κοινωνία των πολιτών.

1.3 Η εσωτερική ολοκλήρωση της ΕΕ —εσωτερική αγορά, ενιαίο νόμισμα και η ολοένα συχνότερη συνεργασία σε αυξανόμενο αριθμό τομέων πολιτικής— είναι ένας ιστορικός θεμελιώδης στόχος για τον οποίο έχουν δεσμευτεί όλα τα κράτη μέλη, ανεξάρτητα από τις πρόσφατες ανακοπές που παρουσίασε η διαδικασία. Ωστόσο η ολοκλήρωση στο εσωτερικό της ΕΕ δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε σημείο να αποκοπεί η ΕΕ από την Ρωσία και την υπόλοιπη Ευρώπη η οποία δεν αναπτύσσεται όπως η ΕΕ, πράγμα που ενδεχομένως οδηγήσει στη διχοτόμηση της Ευρώπης.

1.4 Ο υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας στη δήλωσή του της 9^{ης} Μαΐου για την οικοδόμηση μιας ενωμένης Ευρώπης αναφέρει ότι η ολοκλήρωση της Ευρώπης πρέπει να βασίζεται στη βούληση να αναπτυχθεί κοινή δράση με ίσους όρους για την επίτευξη των

στόχων που έχουν τεθεί, στις κοινές αξίες καθώς και στη συμφιλίωση και στο όραμα των πολιτών για το κοινό μέλλον. Επεσήμανε επίσης ότι η Ευρώπη δεν μπορεί να οικοδομηθεί δια μιας, αλλά μόνο με την υλοποίηση πρακτικών επιτευγμάτων και κυρίως με την ανάπτυξη πραγματικής αλληλεγγύης. Το μήνυμα της δήλωσης του Schuman είναι επίσης σημαντικό για τις σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας και για τις προσπάθειες για την ενίσχυση της συνεργασίας τους.

2. Η συμβολή της κοινωνίας των πολιτών στις σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας

2.1 Η ενίσχυση των σχέσεων ΕΕ-Ρωσίας προϋποθέτει την σύσσωμη συμβολή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ. Οι προσπάθειες της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ αποσκοπούν στην επίτευξη καλύτερης συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας, στην υποστήριξη της οικοδόμησης των δομών της κοινωνίας των πολιτών και της δημοκρατίας στη Ρωσία.

2.2 Η εμπειρία των νέων κρατών μελών της ΕΕ τα οποία σε 10 χρόνια ολοκλήρωσαν επιτυχώς τη διαδικασία της μεταβάσεως στην μετακομμουνιστική εποχή, είναι σημαντική και μπορεί να παράσχει προστιθέμενη αξία στην συνεργασία μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας. Ιδιαίτερα, οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών στις χώρες αυτές (ΜΚΟ) μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο σε σχέση με τον εκδημοκρατισμό και την προστασία των δικαιωμάτων των ανθρώπων και των πολιτών στην Ρωσία.

2.3 Η Ένωση των συνομοσπονδιών βιομηχανιών και εργοδοτών της Ευρώπης (UNICE) επί πολλά χρόνια έχει υποβάλει προτάσεις και θέσεις για την ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων ΕΕ-Ρωσίας. Οι επιχειρηματικοί κύκλοι της ΕΕ και της Ρωσίας εξετάζουν τακτικά το θέμα στα πλαίσια της Στρογγυλής Τράπεζας των Βιομηχανών ΕΕ-Ρωσίας και εκθέτουν τις απόψεις τους στις διασκέψεις κορυφής ΕΕ-Ρωσίας. Η Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων (ΕΣΣ) εκθέτει επίσης τις θέσεις της σε συνόδους κορυφής και το 2004 από κοινού με τη Συνομοσπονδία Ανεξάρτητων Συνδικάτων της Ρωσίας (FNPR) απέστειλαν επιστολή στον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στον Πρόεδρο της Ρωσίας, στην οποία προτείνουν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις της ΕΕ και της Ρωσίας να διαδραματίσουν τον ίδιο ρόλο με την Στρογγυλή Τράπεζα των Βιομηχανών ΕΕ-Ρωσίας. Άλλοι φορείς της κοινωνίας των πολιτών ανέπτυξαν επίσης με δική τους πρωτοβουλία τρόπους για να εκφράζουν τις απόψεις τους όσον αφορά την ανάπτυξη των σχέσεων ΕΕ — Ρωσίας στους συγκεκριμένους τομείς ενδιαφερόντων τους. Η οργάνωση της κοινωνίας στη Ρωσία εξακολουθεί να είναι ελάχιστα αναπτυγμένη, ενώ οι ΜΚΟ μόλις αρχίζουν να εμφανίζονται και διαδραματίζουν περιορισμένο ρόλο.

2.4 Η ΕΟΚΕ από την πλευρά της παρουσίασε κατά τα τελευταία χρόνια πολλές γνωμοδοτήσεις για τις σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας στις οποίες ανέλυε και την λειτουργία της ρωσικής κοινωνίας των πολιτών. Οι κυριότερες αναφέρονται στην υποσημείωση 1. Σε αυτές περιλαμβάνονται συστάσεις και διαπιστώσεις που έχουν ληφθεί υπόψη στην παρούσα γνωμοδότηση, χωρίς ωστόσο να αναφέρονται συγκεκριμένα (!). Οι εργασίες αυτές είχαν σαν αποτέλεσμα να αναπτύξει η ΕΟΚΕ άμεση επαφή με πολλούς από τους κύριους φορείς της ρωσικής κοινωνίας των πολιτών.

3. Συστάσεις

3.1 Η ΕΕ πρέπει να χαράξει ενιαία πολιτική για την Ρωσία και να την υλοποιήσει ρεαλιστικά

3.1.1 Η ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και της Ρωσίας έχει παρεμποδιστεί, επειδή τα επιμέρους κράτη μέλη της ΕΕ προωθούν τα δικά τους συμφέροντα σε διμερές επίπεδο με τη Ρωσία, ακόμα και σε θέματα αρμοδιότητας της ΕΕ. Βέβαια, τίποτα δεν πρέπει να περιορίσει την ανάπτυξη εποικοδομητικών και ανοικτών διμερών σχέσεων μεταξύ των επιμέρους κρατών μελών και της Ρωσίας σε θέματα που δεν υπάγονται στις αρμοδιότητες της ΕΕ. Αντιθέτως αυτή η διμερής, περιφερειακή και τομεακή δράση είναι ιδιαίτερα σημαντική και κάθε χώρα πρέπει να αναλάβει την ευθύνη για τη δράση αυτή.

3.1.2 Για την επίτευξη αποτελεσματικής συνεργασίας ΕΕ-Ρωσίας οι οργανωμένες κοινωνίες των πολιτών της ΕΕ θα πρέπει να χαράξουν πιο οικειοθελείς πολιτικές για κοινές πρακτικές αυτοοργάνωσης και βοήθειας και για την αναγέννηση δικτύων αλληλεγγύης έναντι της ρωσικής οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να θέσει στη διάθεση της ρωσικής κοινωνίας των πολιτών, και συνεπώς της Ρωσίας, ό,τι συνιστά τον πλούτο της, δηλαδή την ποικιλία της, την πολυμορφία των μορφών κοινωνικής οργάνωσης της, τη μορφή δημοκρατικής, κοινωνικής και πολιτιστικής διάδοσης που προσδίδουν αυτή η ποικιλία και η πολυμορφία. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να προωθήσουν κοινούς στόχους πράγμα που έχει καταστεί ακόμα πιο σημαντικό μετά τη διεύρυνση. Είναι επίσης σαφές ότι μια ανοιχτή και άμεση προσέγγιση θα έχει καλύτερα αποτελέσματα για την ανάπτυξη της συνεργασίας ΕΕ-Ρωσίας. Η ΕΕ θα πρέπει επίσης να αναπτύξει την τεχνική βοήθεια προς την Ρωσία προκειμένου να την βοηθήσει να γίνει μια σταθερή, δημοκρατική και ευημερούσα χώρα. Η διάρθρωση των υφισταμένων προγραμμάτων της για την τεχνική βοήθεια θα πρέπει να επαναξιολογηθεί. Η πρόοδος πρέπει να σημειώνεται με μικρά αλλά αποφασιστικά βήματα.

(!) «Οι σχέσεις της ΕΕ με τη Ρωσία, την Ουκρανία και τη Λευκορωσία», 1995
Τεχνική βοήθεια στην Κοινοπολιτεία των Ανεξάρτητων Κρατών και στη Μογγολία
Οι σχέσεις της ΕΕ με τις χώρες της Βαλτικής,
Η βόρεια διάσταση και οι σχέσεις με τη Ρωσία
Βόρεια διάσταση/Πρόγραμμα δράσης για τη βόρεια διάσταση και εξωτερική και διασυνοριακή πολιτική της ΕΕ
Η στρατηγική εταιρική σχέση ΕΕ και Ρωσίας: Ποια είναι τα επόμενα βήματα; Ευρύτερη Ευρώπη και γειτνίαση: νέο πλαίσιο σχέσεων με τους προς ανατολάς και νότο γείτονές μας
CDR 105/2004

3.2 Οι οδικοί χάρτες θα πρέπει να εφαρμοσθούν με σκοπό την προετοιμασία μιας δυναμικής συμφωνίας μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας

3.2.1 Η ΕΕ και η Ρωσία έχουν διευρύνει και εμβαδύνει τις σχέσεις τους στη βάση οδικών χαρτών για τη δημιουργία τεσσάρων κοινών χώρων. Οι τέσσερις κοινοί χώροι είναι: 1) κοινός οικονομικός χώρος, 2) κοινός χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, 3) κοινός χώρος συνεργασίας στον τομέα της εξωτερικής ασφαλείας και 4) κοινός χώρος έρευνας, εκπαίδευσης και πολιτισμού. Οι οδικοί χάρτες καθορίζουν 400 περίπου μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν κατά τα αμέσως επόμενα χρόνια. Η ΕΟΚΕ κρίνει ιδιαίτερα θετική αυτή την προσέγγιση και επισημαίνει ότι πρέπει να ενισχυθούν οι πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας.

3.2.2 Στους οδικούς χάρτες υπάρχουν πολλές πτυχές που αφορούν την κοινωνία των πολιτών: για παράδειγμα οι πρωταρχικοί τομείς για διάλογο στον κανονιστικό και οικονομικό τομέα: η διευκόλυνση του ανταγωνισμού, των επενδύσεων και του εμπορίου· η διαπεριφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία· το περιβάλλον· η προώθηση των διαπροσωπικών σχέσεων· η κινητικότητα των ατόμων· η νεότητα· η συνεργασία στον τομέα της πολιτικής προστασίας· η έρευνα και εκπαίδευση και η σταδιακή ολοκλήρωση των μεταφορικών δικτύων.

3.2.3 Η ΕΟΚΕ καλεί την ΕΕ και τη Ρωσία να υλοποιήσουν τους οδικούς χάρτες χωρίς καθυστέρηση. Το περιεχόμενο τους θα πρέπει να ενημερώνεται συνεχώς προκειμένου να γίνουν όσο γίνεται πιο πρακτικοί και η εφαρμογή τους θα πρέπει να υπόκειται σε ετήσια αναθεώρηση και από τις δύο πλευρές. Τόσο η ΕΕ όσο και η Ρωσία θα πρέπει να ορίσουν τους αρμόδιους οργανισμούς για την εφαρμογή τους. Η ΕΟΚΕ από την πλευρά της είναι έτοιμη να συμβάλει ενεργώς — σαν συνέχεια αυτής της γνωμοδότησης — στη διαδικασία αυτή σε τομείς που αφορούν την κοινωνία των πολιτών. Έχει την πρόθεση να υποβάλει σχετικές προτάσεις για το περιεχόμενο και την εφαρμογή των οδικών χαρτών και να επιταχύνει τις άμεσες επαφές της με τους κύριους φορείς της ρωσικής κοινωνίας των πολιτών (βλ. σημεία 3.4.3 και 3.5.5).

3.2.4 Η αρχική δεκαετής περίοδος της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας ΕΕ-Ρωσίας, που καταρτίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του '90, θα λήξει το 2007 εφόσον το ζητήσει μία από τις δύο πλευρές. Οι οδικοί χάρτες για τους τέσσερις κοινούς χώρους θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως βάση για μια νέα σύγχρονη διατύπωση της συμφωνίας μεταξύ ΕΕ-Ρωσίας για την στρατηγική της εταιρικής σχέσης. Η Ρωσία θα πρέπει να ενθαρρυνθεί ώστε να άρει τα εμπόδια που υπάρχουν στο εμπόριο των αγαθών και υπηρεσιών και να εξασφαλίσει ένα αποτελεσματικό κανονιστικό πλαίσιο για τις επενδύσεις έτσι ώστε η ΕΕ και η Ρωσία να μπορέσουν να αρχίσουν να σχεδιάζουν μια συμφωνία ελεύθερου εμπορίου που να βασίζεται στη οικονομία της αγοράς της Ρωσίας και στην ιδιότητά της ως μέλους του ΠΟΕ.

3.2.5 Παρομοίως θα πρέπει να ανανεωθεί από κοινού με τη Ρωσία η περιφερειακή συνεργασία στο πλαίσιο της βόρειας διάστασης, η συνεργασία με τις χώρες της Βαλτικής, η συνεργασία με τις χώρες του αρκτικού κύκλου και η συνεργασία με τις χώρες της Μαύρης Θάλασσας. Η ΕΟΚΕ παρατηρεί με ευχαρίστηση ότι η πτυχή αυτή έχει επίσης ληφθεί δεόντως υπόψη στους οδικούς χάρτες και ενθαρρύνει τη λήψη περαιτέρω μέτρων προκειμένου να αναπτυχθεί η περιφερειακή συνεργασία ως τμήμα των σχέσεων ΕΕ — Ρωσίας.

3.3 Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών πρέπει να προωθηθεί στα πλαίσια των οδικών χαρτών για τη συνεργασία ΕΕ-Ρωσίας

3.3.1 Η ενίσχυση, κατά τρόπο βιώσιμο, των σχέσεων ΕΕ-Ρωσίας θα είναι περιορισμένη εάν η δράση των δύο μερών δεν διέπεται από κοινές αξίες. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται η ευθύνη του ατόμου, το κράτος δικαίου, ο σεβασμός του ατόμου και της ιδιοκτησίας, τα ανθρώπινα δικαιώματα (ελευθερία των μέσων επικοινωνίας, οργάνωση ελεύθερων εκλογών, πολιτικός πλουραλισμός, ίσες ευκαιρίες και δικαιώματα των μειονοτήτων), η διαφάνεια, η ακεραιότητα, η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, η ισότητα και η ελευθερία έκφρασης, το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι και τα θεμελιώδη δικαιώματα των εργαζομένων, οι υγιείς εργασιακές σχέσεις και η επαρκής κοινωνική προστασία. Εάν οι κοινές αυτές αξίες δεν λαμβάνονται συστηματικά υπόψη στο πλαίσιο του κοινωνικοοικονομικού και πολιτικού βίου της Ρωσίας, δεν θα καταστεί δυνατό να τεθούν οι βάσεις για καμία συνεργασία ή συμφωνία.

3.3.2 Η ΕΟΚΕ θεωρεί σημαντικούς τους συνολικούς στόχους των οδικών χαρτών. Σημειώνει με ευχαρίστηση ότι τονίζεται η σημασία των κοινών αξιών ως θεμελιώδους βάσεως σε τρεις από τους οδικούς χάρτες (τον κοινό χώρο για την εξωτερική ασφάλεια, τον κοινό χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και τον κοινό χώρο έρευνας και εκπαίδευσης, στον οποίο περιλαμβάνονται πτυχές του πολιτισμού).

3.3.3 Η ενίσχυση της συνεργασίας ΕΕ-Ρωσίας εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο τα θέματα αυτά αναπτύσσονται στη Ρωσία. Η ΕΟΚΕ συνιστά να υπογραμμισθεί το θέμα αυτό κατά την εφαρμογή των οδικών χαρτών. Πιστεύει ότι θα πρέπει να προστεθούν στους οδικούς χάρτες πιο συγκεκριμένες δράσεις για την επίτευξη των κοινών αξιών οι οποίες είναι θεμελιώδεις για την ανάπτυξη μιας λειτουργικής κοινωνίας των πολιτών.

3.3.4 Είναι σημαντικό να αναπτύξει η Ρωσία ένα περιβάλλον δράσης στο οποίο οι κοινωνικοί εταίροι και άλλοι φορείς της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών να μπορούν να λειτουργούν ανεξάρτητα και να συμμετέχουν με εμπιστοσύνη στη λήψη των σχετικών κοινωνικών και οικονομικών αποφάσεων. Για τούτο απαιτείται ανοιχτός διάλογος που να βασίζεται στην αλληλεπίδραση και να συμβάλει στην ανάπτυξη δικτύων τα οποία από την πλευρά τους απαιτούν ανεξάρτητα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Προϋπόθεση αποτελεί επίσης η εφαρμογή στην πράξη διεθνών συμφωνιών όπως τα πρότυπα της ΔΟΕ.

3.3.5 Προϋπόθεση για μια λειτουργική κοινωνία των πολιτών είναι να έχουν οι οικονομικοί και κοινωνικοί φορείς της Ρωσίας υψηλή αντιπροσωπευτικότητα, ανεξαρτησία και ικανότητα να διεξάγουν εποικοδομητικό, διαφανή και τεκμηριωμένο διάλογο με τις αρχές καθώς και με άλλους κοινωνικούς φορείς.

3.3.6 Η ΕΟΚΕ σημειώνει με ευχαρίστηση την έναρξη των διαβουλεύσεων μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας, την Άνοιξη του 2005, στα πλαίσια του δεύτερου κοινού χώρου, για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα συναφή βασικά δικαιώματα π.χ. των μειονοτήτων. Κατά τις διαβουλεύσεις αυτές θα πρέπει να επιλυθούν εθνικά και τοπικά θέματα αυτοδιάθεσης αποφεύγοντας τις συγκρούσεις που θέτουν σε κίνδυνο το λαό της Ρωσίας και αποτελούν απειλή για τους πολίτες της ΕΕ.

3.3.7 Με την πάροδο των ετών, η ΕΕ έχει αποδείξει την ικανότητά της να επιφέρει ουσιαστικές αλλαγές σε τρίτες χώρες με τη βοήθεια του διαλόγου και σε αυτό θα πρέπει να αποβλέπει ο διάλογος με τη Ρωσία. Φυσικά, το Συμβούλιο της Ευρώπης και ο

ΟΟΣΑ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στα θέματα αυτά. Η ΕΟΚΕ σημειώνει με ευχαρίστηση ότι η ΕΕ και η Ρωσία έχουν συμφωνήσει στους οδικούς χάρτες να ενισχύσουν τη συνεργασία στα πλαίσια αυτών των φόρουμ.

3.3.8 Η ανάπτυξη των σχέσεων ΕΕ-Ρωσίας απαιτεί επαρκή οικονομική ενίσχυση εκ μέρους της ΕΕ. Οι πόροι του ΤΑCIS και άλλων προγραμμάτων θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν περισσότερο για την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών, της εκπαίδευσης και ανεξάρτητων μέσων επικοινωνίας και αυτό θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη κατά την προετοιμασία του Ευρωπαϊκού Μέσου Εταιρικής Σχέσης και Γειτνίασης. Η ΕΟΚΕ προτείνει να υποβάλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση για τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνία των πολιτών της Ρωσίας θα μπορεί να επωφελείται, περισσότερο από σήμερα, από τα σχετικά κοινοτικά μέσα.

3.4 Οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών πρέπει να μπορούν να διαδραματίζουν το δέοντα ρόλο στην υλοποίηση των οδικών χαρτών για τη συνεργασία ΕΕ-Ρωσίας

3.4.1 Η ΕΕ τόνισε ότι, κατά την οικοδόμηση των σχέσεων ΕΕ-Ρωσίας, στόχος είναι η εξεύρεση λύσεων και οδών για μια θετική πορεία, βιώσιμων από ποιοτική άποψη. Προς το σκοπό αυτό είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη οι απόψεις των διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων της κοινωνίας των πολιτών. Για το λόγο αυτό έχει καθοριστική σημασία η οικοδόμηση της κοινωνίας των πολιτών στη Ρωσία.

3.4.2 Η ΕΟΚΕ συνιστά να ενισχυθεί ο ρόλος των αξιόπιστων φορέων της κοινωνίας των πολιτών στους μηχανισμούς της συνεργασίας ΕΕ-Ρωσίας μέσω της σύστασης μιας συμβουλευτικής επιτροπής δυνάμει του άρθρου 93 της Συμφωνίας Εταιρικών Σχέσεων και Συνεργασίας (ΣΕΣΣ). Με τον τρόπο αυτό θα αποκομιστούν τα μέγιστα πλεονεκτήματα από την πραγματογνωμοσύνη τους στον τομέα της συνεργασίας ΕΕ-Ρωσίας. Έχει αποκομιστεί θετική εμπειρία από τη σύναψη παρεμφερών διακανονισμών στα πλαίσια των σχέσεων της ΕΕ με τις χώρες της Μεσογείου, την Ινδία, τη Νότιο Αμερική και τις χώρες ΑΚΕ. Η ΕΟΚΕ υποθέτει ότι και η Ρωσία διαθέτει ασφαλώς πολυάριθμους φορείς με τις απαιτούμενες δυνατότητες ώστε να συμβάλουν προς την ευδόωση του σκοπού αυτού.

3.4.3 Η ΕΟΚΕ προτίθεται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διαδικασία εξεύρεσης του ορθού τρόπου συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στη συνεργασία ΕΕ-Ρωσίας και να ενισχύσει τις επαφές της με τους κυριότερους φορείς της κοινωνίας των πολιτών που απαριθμούνται στα σημεία 3.2.3 και 3.5.5 με απώτερο στόχο να δημιουργηθεί στο προβλεπόμενο μέλλον ένα συμβουλευτικό φόρουμ στα πλαίσια της επίσημης συνεργασίας ΕΕ-Ρωσίας.

3.5 Αναγκαιότητα της περαιτέρω ενίσχυσης της συνεργασίας στα πλαίσια της κοινωνίας των πολιτών μεταξύ ΕΕ-Ρωσίας

3.5.1 Ήδη από το παρελθόν ορισμένες ομάδες συμφερόντων, όπως το συνδικαλιστικό κίνημα, οι καταναλωτές, οι εργοδότες, οι αγρότες και άλλες ομάδες της κοινωνίας των πολιτών, έχουν αναπτύξει σχέσεις με αντίστοιχες οργανώσεις της Ρωσίας, σε κοινοτικό και σε διμερές επίπεδο. Ρωσικές οργανώσεις συμμετέχουν επίσης συχνά στη διεθνή συνεργασία στους ανάλογους τομείς. Πρέπει να επιδιωχθεί η προαγωγή των άμεσων σχέσεων, της δικτύωσης, της συνεννόησης και της ανταλλαγής εμπειριών και γνώσεων μεταξύ των απλών πολιτών. Ένας από τους κυριότερους στόχους της συνεργασίας στα πλαίσια της κοινωνίας των πολιτών πρέπει να είναι η επέκταση των σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας.

3.5.2 Ωστόσο, οι σχέσεις αυτές πρέπει να εξειδικευτούν και να αναπτυχθούν περισσότερο, αφού σε πολλές περιπτώσεις οι ρωσικές οργανώσεις δεν έχουν αναπτύξει αρκετές επαφές ούτε μεταξύ τους ούτε με παρόμοιες οργανώσεις άλλων χωρών. Η ΕΟΚΕ παρακινεί όλους τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών να αναπτύξουν και να διευρύνουν τη συνεργασία τους με τις αντίστοιχες ρωσικές οργανώσεις στους τομείς ενδιαφερόντων τους, ενώ η ΕΕ οφείλει να εγκαινιάσει δράσεις με σκοπό τη διευκόλυνση της συνεργασίας.

3.5.3 Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να επιτείνουν τις προσπάθειές τους για τη συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην κατάρτιση κοινών σχεδίων, στην προαγωγή των μορφωτικών προγραμμάτων και προγραμμάτων ανταλλαγής και στην οργάνωση κοινών οικονομικών προγραμμάτων. Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών της ΕΕ πρέπει επίσης να δημοσιοποιούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη τέτοιων προγραμμάτων και να εκπαιδεύουν την κοινωνία των πολιτών στην προετοιμασία τους.

3.5.4 Είναι σημαντικό ζήτημα να εξευρεθούν τρόποι για την ανάπτυξη σχέσεων με όλα τα μέρη της Ρωσίας, μαζί και το Καλίνινγκραντ. Οι προτάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών⁽¹⁾ για την ανάπτυξη της περιφερειακής συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας αποκτούν ιδιαίτερο βάρος στον τομέα αυτό. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις προτάσεις και συνιστά στο Μόνιμο Συμβούλιο εταιρικών σχέσεων ΕΕ-Ρωσίας να αναβαθμίσει το θέμα αυτό στα πλαίσια της ημερήσιας διάταξης.

3.5.5 Η ΕΟΚΕ θα εκμεταλλευθεί τη θέση της για να προωθήσει την ανάπτυξη δεσμών μεταξύ ΕΕ και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών της Ρωσίας. Ένα πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση αυτή θα μπορούσε να είναι η οργάνωση τακτικών επαφών, κοινών εργαστηρίων κλπ. με τους Ρώσους εταίρους γύρω από συγκεκριμένα θέματα όπως οικονομικές μεταρρυθμίσεις και απασχόληση, μεταρρύθμιση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου στη Ρωσία, συμμετοχή φορέων της κοινωνίας των πολιτών στη συνεργασία ΕΕ-Ρωσίας. Στόχος πρέπει να είναι η ανάπτυξη πιο τακτικής και πιο εντατικής συνεργασίας μεταξύ των δύο μερών η οποία, σε εύθετο χρόνο, θα έπρεπε να εξελιχθεί σε ένα συμβουλευτικό φόρουμ που θα στηρίζει το μηχανισμό της συνεργασίας ΕΕ-Ρωσίας (βλέπε επίσης σημεία 3.2.3 και 3.4.2-3.4.3).

3.6. *Αναγκαιότητα υποστήριξης της συνεργασίας μεταξύ της Ρωσίας και των γειτόνων της και μεταξύ φορέων της κοινωνίας των πολιτών των εν λόγω χωρών*

3.6.1 Είναι σημαντικό ζήτημα να παγιωθούν οι σχέσεις μεταξύ της Ρωσίας και των γειτονικών χωρών της Ανατολικής Ευρώπης

(π.χ. με την Ουκρανία αλλά επίσης την Μολδαβία και τη Λευκορωσία) ενώ η ΕΕ θα επιτείνει τις προσπάθειές της για την ανάπτυξη των σχέσεών της με τους γείτονές της ανατολικής Ευρώπης. Η ανάπτυξη στενότερων σχέσεων και μια πιο εντατική συνεννόηση σε πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα θα συμβάλουν στη βελτίωση της συνεργασίας στην Ευρώπη. Η ΕΟΚΕ προτείνει να υποστηρίξει η ΕΕ την εξέλιξη αυτή ως μέρος της κοινοτικής πολιτικής γειννίας και ανάπτυξης εταιρικών σχέσεων.

3.6.2 Η ΕΟΚΕ συνιστά να υποστηριχτεί επίσης η ανάπτυξη διασυνοριακών σχέσεων μεταξύ των φορέων της κοινωνίας των πολιτών στις χώρες αυτές. Η ΕΟΚΕ έχει ήδη λάβει μέτρα για την ανάπτυξη του διαλόγου και προτίθεται να ενημερώνει τακτικά την Επιτροπή σχετικά με την πορεία του.

3.7 *Αναγκαιότητα υποστήριξης της κινητικότητας μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας*

3.7.1 Οι άρτιες συγκοινωνιακές συνδέσεις και η ευχερής πρόσβαση αποτελούν ουσιώδη στοιχεία για την προαγωγή της διασυνοριακής κινητικότητας. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις προσπάθειες για την ανάπτυξη και ολοκλήρωση των συγκοινωνιακών συνδέσεων που απαιτούν επενδύσεις για τη βελτίωση της υποδομής και της διοικητικής μέριμνας στην ΕΕ και στη Ρωσία. Θα πρέπει να αυξηθεί η συμμετοχή βασικών διεθνών οικονομικών οργανισμών στη δραστηριότητα αυτή, ειδικότερα της ΕΤΕ και της ΕΤΑΑ.

3.7.2 Η ΕΟΚΕ σημειώνει με ικανοποίηση ότι ο στόχος της διευκόλυνσης των διαπροσωπικών επαφών και των μετακινήσεων μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας, ειδικότερα μέσω της ολοκλήρωσης των δικτύων συγκοινωνιών, της νόμιμης προσέλασης των συνόρων, της χορήγησης θεωρήσεων και των αρχών για επανεισοχή, έχουν ληφθεί υπόψη στους οδικούς χάρτες. Οι συνοριακές συμφωνίες αποτελούν θεμέλιο λίθο για απρόσκοπτη διασυνοριακή κινητικότητα.

3.7.3. Η τρέχουσα διαδικασία για τη χορήγηση θεωρήσεων είναι χρονοβόρα και επαχθής και διατηρεί σε χαμηλά επίπεδα, ή ακόμη και παρεμποδίζει, τον τουρισμό και τη στενότερη διασυνοριακή συνεργασία φορέων της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως της νεολαίας και των φοιτητών. Οι διαδικασίες για τη χορήγηση θεωρήσεων και αδειών εργασίας πρέπει να απλοποιηθούν, με σκοπό να διευκολυνθεί η ανάπτυξη της διασυνοριακής κινητικότητας και των διασυνοριακών σχέσεων. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντικό ζήτημα να καταλήξουν το συντομότερο οι τρέχουσες διαπραγματεύσεις μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας για τη χορήγηση θεωρήσεων σε ένα αποτέλεσμα που θα ικανοποιεί αμφότερα τα μέρη.

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2005

Η Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁾ Ωστόσο, η Ρωσία παραιτήθηκε από την συμφωνία που συνήψε με την Εοθονία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

στη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

- A. Η ακόλουθη τροπολογία απορρίφθηκε από την σύνοδο ολομέλειας αλλά συγκέντρωσε τουλάχιστον το ένα τέταρτο των ψήφων.

Σημείο 1.3

Να απαλειφθεί.

Αιτιολογία

Στην παράγραφο 1.1 της γνωμοδότησης δηλώνεται ότι η Ομοσπονδία της Ρωσίας είναι στρατηγικός εταίρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τη δήλωση αυτή καλύπτεται επαρκώς το περιεχόμενο της παραγράφου 1.3.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 33

Ψήφοι κατά: 64

Αποχές: 8
